

Sygn. akt VI GC 17/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Walus-Rzasa

Protokolant: st. sekretarz sądowy Magdalena Kamuda

po rozpoznaniu w dniu 2 czerwca 2015 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: (...). (...) Spółki Jawnej w D.

przeciwko : (...) S.A. w W.

o zapłatę

I.zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda (...). (...) Spółki Jawnej w D. kwotę 104.112,46 zł (sto cztery tysiące sto dwanaście złotych 46/100) ,

II.oddala powództwo w pozostałej części,

III.zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 9.463,41 zł (dziewięć tysięcy czterysta sześćdziesiąt trzy złote 41/100) tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt VI GC 17/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 15 czerwca 2015 r.

Pozwem wniesionym w sprawie powód (...). (...) Spółka jawna w D. wniósł przeciwko (...) S.A. o zapłatę kwoty 189.969,11 zł tytułem odszkodowania za szkodę powstałą w mieniu powoda wskutek powodzi w dniu 25 czerwca 2009 r., w tym kwoty 39.969,11 zł tytułem odszkodowania za uszkodzenia budynków i budowli objętych ochroną ubezpieczeniową oraz kwoty 150.000,00 zł tytułem odszkodowania za uszkodzenia maszyn i urządzeń technicznych objętych ochroną ubezpieczeniową. Nadto powód domagał się zasądzenia na swoją rzecz kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wskazał, że jego poprzednik prawny zawarł z pozwanym umowę kompleksowego ubezpieczenia mienia na okres od dnia 8 grudnia 2008 r. do dnia 7 grudnia 2009 r., co pozostało potwierdzone polisą nr (...). W dniu 25 czerwca 2009 r. na skutek powodzi zalana została siedziba powoda, gdzie prowadzi wyspecjalizowaną, profesjonalną myjnię pojazdów samochodowych, w szczególności autocystern samochodowych. Zalaniu uległy budynki, budowle, specjalistyczne maszyny i urządzenia myjące stanowiące podstawowe wyposażenie Myjni Samochodowej oraz Myjni Autocystern Samochodowych. Na skutek powyższego majątek powoda uległ znacznemu uszkodzeniu - łączny koszt likwidacji szkody powstałej w ubezpieczonym mieniu w postaci budynków i budowli wynosi 42.470,00 zł. Powód dodał, że na skutek powodzi uszkodzeniu uległo ogrodzenie wykonane z prefabrykowanych elementów żelbetonowych i wymagało remontu. Koszt tego remontu wyliczono na kwotę 16.641,08 zł. Powód wskazał,

że mycie, dezynfekcja budynków i budowli oraz naprawa powierzchni działki została wyceniona na kwotę 18.562,44 zł, zaś naprawa fundamentu betonowego słupków ogrodzeniowych na kwotę 7.698,21 zł. Strona powodowa wskazała również, że uszkodzeniu uległy specjalistyczne linie bezobsługowych maszyn myjących stanowiących podstawowe wyposażenie myjni. Zgodnie z raportem technicznym wykonanym przez firmę (...) koszt naprawy powyższych maszyn, po przeliczeniu na walutę polską, wynosi 77.765,52 zł netto. Pismem z dnia 20 stycznia 2009 r. pozwany został wezwany do likwidacji szkody. W dniu 9 kwietnia 2012 r. powód otrzymał od pozwanego zawiadomienie o przyznaniu odszkodowania w kwocie 2.500,81 zł tytułem ręcznego mycia budynku myjni. Powód dodał, że w związku opieszałością pozwanego był zmuszony do zakupu na swój koszt wytwornicy pary wraz z palnikiem olejowym na łączną kwotę 117.120,00 zł, co pozwoliło na częściowe prowadzenie działalności przez powodową spółkę. Podniósł również, że kompleksowa naprawa uszkodzonych linii myjących stała się niemożliwa ze względu na upływ ponad półtora roku od czasu wystąpienia szkody. W konsekwencji powód zmuszony był zakupić nowe części urządzeń. Strona powodowa nadmieniła w pozwie, że z uwagi na fakt, iż kwota rzeczywistej szkody w mieniu powoda w postaci maszyn i urządzeń przekracza wysokość sumy ubezpieczenia wynoszącej 150.000 zł obniża roszczenie do tej kwoty. Ponadto powód stwierdził, że ubezpieczenie mienia od ognia i innych żywiołów obejmowało, zgodnie z pkt. VI polisy nr 0766530 zł, także budowle.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów postępowania. Pozwany przyznał fakt zawarcia przez strony umowy kompleksowego ubezpieczenia (...), na okres od dnia 8 grudnia 2008 r. do dnia 7 grudnia 2009 r., do której zastosowanie znajdują ogólne warunki kompleksowego ubezpieczenia (...) ustalone uchwałą nr (...) Zarządu (...) S.A. z dnia 13 grudnia 2007 r. Pozwany podał, że zgodnie z polisą ubezpieczeniową i wnioskiem o zawarcie umowy ubezpieczenia, ubezpieczeniem mienia od ognia i innych żywiołów oraz od kradzieży z włamaniem i rabunku objęte zostały budynki i budowle oraz maszyny, aparaty i urządzenia techniczne należące do powoda. Suma ubezpieczenia dla budynków i budowli ustalona została na kwotę 100.000 zł, natomiast dla maszyn, aparatów i urządzeń technicznych na kwotę 150.000 zł. Pozwany wskazał jednak, że brak jest podstaw do uznania odpowiedzialności pozwanej spółki za szkody objęte żądaniem pozwu w oparciu o powyższą umowę ubezpieczenia. Pozwany wskazując na treść § 3 OWU oraz § 2 pkt. 3 OWU zarzucił, że ogrodzenie nieruchomości oraz plac myjni nie były przedmiotem ubezpieczenia w ramach ww. umowy. Ogrodzenie bowiem nie jest budynkiem, nie spełnia też definicji budowli. Gdyby nawet uznać powyższe obiekty za budowlę warunkiem objęcia ich ubezpieczeniem było ewidencjonowanie przez ubezpieczającego, co nie miało miejsca. Pozwany podniósł także, iż wartość ubezpieczonych budynków i budowli powinna obejmować wartość spornych składników majątkowych. W takim przypadku wartość budynku znacznie przekroczyłaby umowną wysokość sumy ubezpieczenia. Na podstawie § 55 ust. 13 OWU powyższe skutkuje proporcjonalnym zmniejszeniem odszkodowania.

Pozwana spółka zakwestionowała wysokość odszkodowania wyliczonego przez powoda stwierdzając, że jest ona nieuzasadniona i nieudowodniona. Zdaniem pozwanego wystarczające do usunięcia skutków powodzi było ręczne mycie zarówno budynków jak i placu myjni, za które wypłacił powodowej spółce kwotę 2.500,81 zł. Odnosząc się do roszczenia w zakresie szkody z tytułu uszkodzenia agregatów pomp myjących pozwany stwierdził, że jest ono w świetle § 53 ust. 1 pkt. 1b OWU nieuzasadnione. Rozmiar szkody ustalany jest bowiem według kosztów naprawy, przy czym wartość tych kosztów powinna zostać udokumentowana fakturą lub rachunkiem naprawy wraz z kosztorysem lub kalkulacją. Pomimo poinformowania powoda o powyższym obowiązku powód dokumentacji takiej ubezpieczycielowi nie przedłożył. Dokumentacja taka nie została również załączona do pozwu.

Pismem z dnia 18 czerwca 2012 r. (k. 295-299) powód wskazał, że na kwotę 150.000 zł z tytułu odszkodowania za uszkodzenie maszyn i urządzeń technicznych składają się: kwota 100.663,80 zł stanowiąca wartość kwoty 25.500 euro uiszczonej przez powoda w dniu 7 czerwca 2011 r. jako ceny zakupu jednej z dwóch uszkodzonych linii myjących do autocystern samochodowych oraz kwota 49.336,20 zł tytułem częściowego pokrycia zakupu przez powoda w dniu 25 stycznia 2010 r. wytwornicy pary za kwotę 117.120 zł. W pozostałym zakresie strona powodowa podtrzymała swoje stanowisko dotychczas wyrażone w sprawie. Powód podniósł nadto, że wytwornica pary została zakupiona celem częściowego zastąpienia uszkodzonych w wyniku zdarzenia ubezpieczeniowego dwóch linii myjących, zaś po zakupie przez powoda w dniu 7 czerwca 2012 r. jednej z linii myjących w zasadzie wraz z tą linią umożliwiła kontynuowanie

działalności gospodarczej polegającej na profesjonalnym myciu autocystern ciężarowych z wszelkiego rodzaju środków chemicznych. Dodał, że nabycie ww. urządzeń wynikało z faktu opieszałości ubezpieczyciela na skutek czego powód nie posiadał wystarczających środków na zakup dwóch w pełni wyposażonych linii myjących, których wartość w chwili zakupu (rok przed powodzią) wynosiła 255.169,80 zł. Do chwili wytoczenia powództwa uszkodzone linie myjące nie nadawały się do użytku, a wobec opieszałości ubezpieczyciela niemożliwa i nieekonomiczna okazała się naprawa tych urządzeń. Łączny koszt naprawy uszkodzonych elementów wyliczony przez serwisanta wynosił 17.220 euro netto. Do naprawy jednak nie doszło bowiem wobec opieszałości pozwanego powód nie dysponował środkami na naprawę. Strona powodowa podtrzymała nadto swoje stanowisko co do objęcia przedmiotem umowy ubezpieczenia ogrodzenia oraz placu wokół budynków. Powód wyjaśnił nadto, że nie dochodzi kosztów naprawy uszkodzonych w wyniku powodzi dwóch linii myjących z tego powodu, że naprawa uszkodzonych urządzeń z winy ubezpieczyciela uchylającego się przez kilka lat od likwidacji szkody stała się całkowicie niemożliwa do przeprowadzenia i sprowadzała się do wymiany całych urządzeń. Z uwagi na brak środków oraz brak możliwości naprawy uszkodzonych urządzeń powód w ramach rozwiązania mniej kosztownego zakupił wytwornicę pary, a następnie zakupił nowy agregat do linii myjącej wykorzystując nieuszkodzone urządzenia jednej z linii myjących.

W odpowiedzi na powyższe pozwany pismem procesowym z dnia 21 sierpnia 2012 r. podtrzymał swoje stanowisko w sprawie.

Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 30 kwietnia 2013 r., sygn. akt VI GC 153/12 oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 7.182,88 zł tytułem kosztów procesu. W uzasadnieniu Sąd Okręgowy wskazał, że powód w toku postępowania nie wykazał zasadności swego roszczenia, w szczególności co do wysokości szkody oraz objęcia zakresem umowy ubezpieczenia ogrodzeń i placów, do czego był zobligowany w myśl art. 6 k.c. Dalej podał, że szkodą zatem w myśl zapisów OWU oraz kodeksu cywilnego jest koszt naprawy tych maszyn, ewentualnie w przypadku szkody całkowitej, ich wartość w chwili zdarzenia, naprowadzając, że żadnych z powyższych faktów powód w toku procesu nie wykazał. Sąd podkreślił także, iż pomiędzy kosztami nabycia przez powoda wytwornicy pary i linii myjącej a szkodą brak jest związku przyczynowego.

Sąd Apelacyjny w R. na skutek apelacji strony powodowej wyrokiem z dnia 17 października 2013 r. sygn. akt I ACA 355/13 uchylił ww. wyrok Sądu Okręgowego i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Rzeszowie, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny ustalił, że do zaewidencjonowanych środków trwałych należy zaliczyć plac utwardzony na działce nr (...). Nadto podał, że przyjmuje, kierując się przepisami § 3 ust. 1 pkt. 1 w związku z § 2 pkt. 2 OWU, w którym to ostatnim przepisie stwierdza się, że budowle to trwale związane z gruntem obiekty budowlane inne niż budynki wraz z instalacjami i urządzeniami stanowiącymi całość techniczną i użytkową, że utwardzony plac był objęty ubezpieczeniem jako urządzenie użytkowe obsługujące budowle, w których była prowadzona działalność gospodarcza przez powoda. Dalej podał, że wydatki finansowe potrzebne na usunięcie skutków powodzi – oczyszczenie z mułu i innych nieczystości budowli i placu, a także naprawa utwardzonego placu jako urządzenia obsługującego budowle – są szkodą powoda, która winna być zrekompensowana przez pozwanego w ramach łączącej strony umowy ubezpieczenia. Sąd Apelacyjny przyjął, że powód przedkładając opinię rzeczoznawcy M. C., z której wynika jakie należy ponieść koszty celem usunięcia skutków powodzi w budynkach firmy powoda, utwardzonego placu przy myjniach, podał wysokość szkody. Dalej Sąd ten wskazał, że w toku ponownego rozpoznania sprawy pozwana spółka winna się jednoznacznie oświadczyć, czy kwestionuje wysokość podanej przez powoda szkody w zakresie naprawy (remontu) budynków, utwardzonego placu (odmulenie, dezynfekcja, naprawa utwardzonego placu), czy wnioskuje o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa celem ustalenia wysokości szkody, czy też nie, względnie, czy kwestionując wysokość szkody nie wnioskuje przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego.

Sąd Apelacyjny podał również, iż w razie zakwestionowania wysokości szkody bez wniosku dowodowego o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa, powód będzie mógł skutecznie wnioskować o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu budownictwa w celu ustalenia wysokości szkody a zgłoszenie takiego wniosku dowodowego nie będzie spóźnione.

Odnosząc się do kosztu zakupu linii myjącej Sąd Apelacyjny wskazał, że powód przedstawił pozwanej spółce kalkulację kosztów jakie należy ponieść w celu naprawy dwóch linii myjących i jeżeli pozwana spółka – ubezpieczyciel nie akceptował tej kalkulacji winna była we własnym zakresie, przy pomocy biegłego z określonej dziedziny, ustalić rozmiar i wysokość szkody – kalkulacyjny koszt naprawy urządzeń. Sąd ten podał również, iż należy uzupełnić materiał dowodowy przez dodatkowe zlecenie biegłej przetłumaczenie „1” strony faktury z dnia 7.06.2011 r. (k. 53) i po odebraniu stanowiska stron ostatecznie ustalić co było przedmiotem zakupu w dniu 07.06.2011 r. Dalej wskazał, że gdyby się okazało, że zalane przez wodę powodziową urządzenia można było naprawić, to mimo, że powód żąda zasądzenia kwoty 100.663,80 zł z tytułu zakupu nowego urządzenia, a nie zwrotu kosztów naprawy urządzeń, to powództwo winno być uwzględnione do wysokości kosztów naprawy uszkodzonych urządzeń na skutek powodzi. Sąd Apelacyjny wskazał również, że należy odebrać od pozwanej spółki stosowne oświadczenie, czy kwestionuje dochodzoną od niej kwotę 100.663,80 zł tytułem odszkodowania z tytułu zakupu w miejsce zniszczonych urządzeń, nowych urządzeń objętych fakturą z 7.06.2011 r, a jeżeli tak, to dlaczego – w ramach § 53 ust. 1 b OWU – i czy wnosi o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego na potwierdzenie swojego stanowiska.

W toku ponownego postępowania przed Sądem Okręgowym, pozwany zajmując stanowisko w sprawie w piśmie datowanym na 28 stycznia 2014 r. wskazał, że kwestionuje wysokość podanej przez powoda szkody w zakresie naprawy (remontu) budynków, utwardzonego placu. Jednocześnie pozwany podniósł, że zgodnie z § 53 ust. 2 OWU, w przypadku gdy odbudowa lub naprawa uszkodzonego mienia jest wykonywana przez ubezpieczonego we własnym zakresie, pozwany ustala rozmiar szkody według udokumentowanego kosztu materiałów i robocizny poniesionych w celu naprawy. Pozwany podał, że powód wykonał odbudowę i naprawę uszkodzonego mienia we własnym zakresie i nie przedstawił pozwanemu żadnych dokumentów, z których wynikałby koszt materiałów użytych do naprawy i koszt robocizny związanej z naprawą, co oznacza, że nie wykazał szkody. Pozwany podkreślił, że nie akceptuje interpretacji § 53 ust. 2 OWU dokonanej przez Sąd Apelacyjny, zmierzającej do przerzucenia ciężaru dowodu i dlatego też nie wnosi o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa w celu ustalenia wysokości szkody. Pozwany zakwestionował także kwotę 100.663,80 zł tytułem odszkodowania za zakup w miejsce zniszczonych urządzeń nowych urządzeń objętych fakturą z dnia 07.06.2011 r., jednakże zaznaczył, że nie wnosi o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego w tym zakresie. Pozwany stanął na stanowisku, że uszkodzone w powodzi urządzenia nadawały się do naprawy, jednakże powód nie przedstawił rachunku z naprawy. Z uwagi na powyższe zdaniem pozwanego brak podstaw do uwzględnienia roszczeń powoda.

Powód w piśmie procesowym z dnia 17 lutego 2014 r. odniósł się do zarzutów formułowanych przez pozwanego w piśmie z dnia 28 stycznia 2014 r. wykazując – w swojej ocenie – ich bezzasadność, a nadto podtrzymał stanowisko dotychczas prezentowane w sprawie.

Na rozprawie w dniu 20 lutego 2014 r. (k. 627-) powód wskazał, że aktualnie w przedmiotowym postępowaniu dochodzi zapłaty kwoty 119.191,00 zł na którą to kwotę składają się koszty nabycia części jednej z linii myjących o wartości 100.663,80 zł i koszt naprawy budynków, w tym placu na kwotę 18.526,44 zł. Według powoda kwota ta wynika z wyceny technicznej wysokości szkody placu i budynków przy uwzględnieniu stopnia zużycia.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Powodowa spółka (...). (...) Spółka jawna w D. jest następcą prawnym D. W. i A. W. wspólników spółki cywilnej pod nazwą Firma Handlowo-Usługowa (...) D. W., (...) s.c. w D.. Zarówno powód jak i pozwany są przedsiębiorcami.

dowód: odpis z KRS powoda i pozwanego (k. 12-14, 82-92)

Poprzednik prawny powoda dla potrzeb prowadzonej działalności gospodarczej zakupił w okresie od 2007 r. do 2009 r. od firmy (...) s.r.j. we W. dwie linie myjące do czyszczenia zbiorników cystern samochodowych wewnątrz wraz z ich montażem. Wskazane transakcje zostały udokumentowane następującymi fakturami VAT:

- nr (...) z dnia 12 października 2007 r., na kwotę 22.841,40 euro,

- nr (...) z dnia 12 października 2007 r. na kwotę 7.613,80 euro,
- nr (...) z dnia 12 listopada 2008 r. n kwotę 18.000 euro,
- nr(...)z dnia 31 stycznia 2008 r. na kwotę 1.100 euro,
- nr (...)z dnia 19 lutego 2009 r. na kwotę 13.774 euro,
- nr 115 z dnia 16 marca 2009 r. na kwotę 1.100 euro,

dowód: faktury wystawione przez (...)r.l. wraz z ich tłumaczeniem (k. 345-354, 357-366), zeznania świadka K. W., zeznania słuchanego w charakterze strony powodowej A. W. (nagranie rozprawy z 7 listopada 2012 r.)

Poprzednik prawny powodowej spółki w dniu 7 grudnia 2008 r. zawarł z pozwanym umowę ubezpieczenia (...) na okres od dnia 8 grudnia 2008 r. do dnia 7 grudnia 2009 r. Umowa ta została potwierdzona polisą seria (...) z dnia 7 grudnia 2008 r. Przedmiotem umowy było ubezpieczenie mienia od ognia i innych żywiołów, kradzieży z włamaniem i rabunku oraz ubezpieczenie szyb i innych przedmiotów szklanych od stłuczenia. Sumę ubezpieczenia określono łącznie na kwotę 250.000 zł, przy czym

w zakresie budynków i budowli na 100.000 zł, zaś maszyn i urządzeń na 150.000 zł. W ust. V pkt. 4 wniosku ubezpieczający wskazał, że mienie objęte jest ewidencją przychodów i rozchodów. Do powyższej umowy ubezpieczenia zastosowanie mają ogólne warunki ubezpieczenia (...) ustalone uchwałą nr (...) Zarządu (...) S.A. z dnia 13 grudnia 2007 r. (dalej także OWU). Ogólne warunki ubezpieczenia zawierają szereg definicji mających znaczenie dla wykładni postanowień umownych. Zgodnie z definicją określoną w § 2 pkt. 2) OWU (...) budowlami są trwale związane z gruntem obiekty budowlane inne niż budynki wraz z instalacjami i urządzeniami stanowiącymi całość techniczną i użytkową. W myśl zaś § 2 pkt. 3) OWU budynkami są obiekty budowlane trwale związane z gruntem, wydzielone z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, posiadające fundamenty i dach wraz z wbudowanymi instalacjami oraz zainstalowanymi na stałe elementami wykończeniowymi, stanowiącymi całość techniczną i użytkową; za budynki uważa się również tymczasowe obiekty budowlane nie połączone trwale z gruntem (np. kioski, strzelnice, barakowozy);

W § 2 pkt. 49 OWU zdefiniowana została szkoda rzeczowa jako szkoda powstała wskutek utraty, zniszczenia lub uszkodzenia rzeczy, w przypadku ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej także utracone korzyści poszkodowanego, które mógłby osiągnąć, gdyby nie nastąpiła utrata, zniszczenie lub uszkodzenie rzeczy.

Przedmiotem ubezpieczenia zgodnie z § 3 ust. 1 mogą być ewidencjonowane i określone w umowie ubezpieczenia:

- 1) budynki, budowle i lokale,
- 2) techniczne urządzenia, maszyny, aparaty i narzędzia, wyposażenie sklepów, biur, magazynów i innych pomieszczeń,
- 3) środki obrotowe – tj. towary, surowce, półprodukty, wyroby gotowe lub w toku produkcji, materiały pomocnicze, opakowania, części zamienne i zapasowe do maszyn i urządzeń, jeśli nie są w myśl obowiązujących przepisów zaliczone do środków trwałych,
- 4) mienie przyjęte w celu wykonania usługi bądź sprzedaży,
- 5) wartości pieniężne,
- 6) nakłady adaptacyjne.

Na podstawie § 4 ust. 1 (...) SA pokrywa wyniki z zajścia wypadku ubezpieczeniowego poniesione przez Ubezpieczonego uzasadnione i udokumentowane koszty związane z uprzątnięciem pozostałości po szkodzie łącznie z

kosztami rozbiórki i demontażu części niezdatnych do użytku. W granicach sumy ubezpieczenia (...) SA na mocy § 5 ust. 1 pkt. 1 OWU odpowiada za szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe w wyniku działania m.in. powodzi. (...) SA nie odpowiada jednak za szkody pośrednie, np. utracone zyski, za stratę wody lub innych cieczy (6 pkt. 19 OWU).

Treść § 46 OWU obligowała zaś Ubezpieczonego do:

- 1) prowadzenia ewidencji ubezpieczonego mienia wraz z charakterystyką ubezpieczanych przedmiotów i ich wartością zadeklarowaną do ubezpieczenia dla środków trwałych, sprzętu elektronicznego, środków obrotowych i przewożonego mienia oraz zabezpieczyć ją przed kradzieżą, zniszczeniem bądź zaginięciem, przy czym w razie ubezpieczenia środków trwałych według wartości ewidencyjnej brutto za powyższą ewidencję może być przyjęta ewidencja prowadzona dla celów rachunkowych wraz z wartościami księgowymi brutto w niej wskazanymi,
- 2) umożliwienia (...) SA dokonania lustracji ubezpieczonego mienia oraz zapoznanie się z dokumentami mającymi związek z umową ubezpieczenia w celu oceny ryzyka ubezpieczeniowego oraz sformułowania ewentualnych rekomendacji i zaleceń dotyczących kontroli tego ryzyka.

Stosownie do zapisów § 53 ust. 1 OWU rozmiar szkody ustalany jest:

- 1) przy ubezpieczeniu w wartości odtworzeniowej lub ewidencyjnej brutto:
 - a) dla budynków lub budowli – według kosztów odbudowy lub remontu potwierdzonych kosztorysem przedłożonym przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, określonych zgodnie z zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych stosowanymi w budownictwie – przy uwzględnieniu dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, materiałów i wyposażenia budynku,
 - b) dla wyposażenia (urządzeń), w tym również sprzętu elektronicznego, ubezpieczonego według wartości odtworzeniowej – według kosztów zakupu nowego wyposażenia, urządzenia, sprzętu elektronicznego o takich samych albo najbardziej zbliżonych parametrach technicznych albo wartość kosztów naprawy, z uwzględnieniem kosztów (jeżeli występują) transportu, demontażu i montażu oraz cła i innych tego typu opłat; wartość kosztów powinna być udokumentowana fakturą lub rachunkiem zakupu lub rachunkiem naprawy wraz z kosztorysem lub kalkulacją,

Natomiast przy ubezpieczeniu według wartości rzeczywistej rozmiar szkody jest ustalany dla urządzeń (wyposażenia) z uwzględnieniem stopnia ich technicznego zużycia do dnia powstania szkody (§ 53 ust. 1 pkt. 2b).

W § 54 ust. 13 OWU zastrzeżono, że w przypadku zaniżenia przez Ubezpieczającego sumy ubezpieczenia (niedoubezpieczenie) dla danego składnika mienia:

- 1) w przypadku szkody częściowej – odszkodowanie zmniejsza się w takim stosunku, w jakim pozostaje suma ubezpieczenia do wartości odtworzeniowej lub rzeczywistej mienia w zależności od wartości mienia zadeklarowanej do ubezpieczenia, z zastrzeżeniem postanowień § 7 ust. 6 i 7. W takim samym stosunku zmniejszane są koszty, o których mowa w § 4 ust. 1, również w przypadku gdy poniesione zostały na polecenie (...) SA,
- 2) w przypadku szkody całkowitej – odszkodowanie ogranicza się do wysokości sumy ubezpieczenia uszkodzonego mienia.

dowód: wniosek o kompleksowe ubezpieczenie (...) wraz z polisą nr (...) z 7.12.2008 r. (k. 7-11), OWU (k. 93-116).

W wyniku dużych opadów deszczu w dniu 25 czerwca 2009 r. doszło do zalania budynków gospodarczych powoda (trzy budynki myjni samochodowej). Poprzednik prawny powoda zgłosił fakt szkody pozwanemu. Szkoda została zarejestrowana pod numerem PL (...). W dniu 5 sierpnia 2009 r. został sporządzony protokół szkody majątkowej, w którym wskazano, że zalane zostały budynki użytkowe myjni, biur myjni ciężarowej, oraz myjni osobowej. Według wyjaśnień poszkodowanego, woda była na wysokości 0,5 m. Naniesiony został muł i nieczystości. Pracownicy strony powodowej dokonali mycia i sprzątnięcia. W protokole tym odnotowano, że maszyna w hali do mycia cystern uległa

rozszczelnieniu, poszkodowany zamówił serwis celem dokonania naprawy a co do agregatów ciśnieniowych (...) przegląd bowiem nie działają. Wyszczególniono również wyposażenie biur (komputery, kanapa, piec akumulacyjny, biurka, stolik, szafa dwudrzwiowa) określając ubytek ich wartości na 30%. Przy czym podano, że mienie nie jest ujęte w ewidencji księgowej. Ponadto w protokole odnotowano, że zniszczone jest ogrodzenie betonowe oraz zalany cały plac. W toku likwidacji szkody pozwany wezwał poszkodowanego do przedłożenia brakującej dokumentacji wyszczególnionej w piśmie z dnia 13 sierpnia 2009 r. niezbędnej do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela za szkodę.

dowód: zgłoszenie szkody nr (...) (k. 287-289), protokół szkody majątkowej wraz z kosztorysem i opisem szkody (k. 257-286), dokumentacja fotograficzna szkody (k. 23-34), akta szkody (k. 93-289), zeznania świadka K. W. (złożone na rozprawie w dniu 02 czerwca 2015 r. k. 758-759)

Powód zlecał badania stanu technicznego swoich maszyn i urządzeń. W dniu 30 czerwca 2009 r. na zlecenie strony powodowej J. Z. dokonał przeglądu maszyn myjących typu K. (...) i (...) 1290 stwierdzając, że w maszynach tych zostały zalane systemy sterowania oraz elementy elektryczne. Zalecił aby nie używać maszyn do czasu ich osuszenia.

dowód: pismo J. Z. (k. 38)

Na zlecenie powoda rzeczoznawca budowlany B. C. sporządził opinię techniczną nr (...)z dnia 1 października 2009 r., której przedmiotem było ustalenie wartości rzeczywistej szkody przy uwzględnieniu stopnia zużycia technicznego budynków i obiektów budowlanych. W powyższej ekspertyzie stwierdził, że wartość rzeczywista ogrodzenia wynosi 15.975,44 zł. Przy czym wiek ogrodzenia przyjął na 2 lata. Koszty mycia-dezynfekcji budynków i budowli, naprawy powierzchni działki ww. rzeczoznawca ustalił na kwotę 18.562,44 zł, przyjmując wiek powierzchni betonowej na 4 lata. Wartość fundamentu betonowego słupków ogrodzeniowych (wiek 2 lata) określił na 7.968,21 zł. Łącznie wartość szkody wycenił na 42.470 zł.

dowód: opinia techniczna nr (...)z 01.10.2009 r. (k. 15-17)

Na zlecenie powoda firma (...)r.l. dokonała analizy uszkodzeń linii myjących oraz wyceniła koszty ich naprawy, ustalając je na kwotę 8.610 euro za każdą z dwóch maszyn.

dowód: pismo (...)r.l. z 6.10.2009 r. (k. 355-356)

Pismem z dnia 20 stycznia 2010 r. pełnomocnik powoda wezwał pozwaną spółkę do likwidacji szkody domagając się wypłaty kwoty 42.470 zł tytułem odszkodowania za uszkodzenie budynków i budowli, oraz kwoty 77.765,52 zł tytułem odszkodowania za uszkodzenie maszyn i urządzeń. Pismem z dnia 4 lutego 2010 r. (...) S.A. ustosunkowała się do powyższego pisma wskazując na wynikający z § 46 ust. 1 OWU obowiązek prowadzenia ewidencji ubezpieczonego mienia wraz z jego charakterystyką. Pozwany podał, że mimo wezwania powoda do przedłożenia stosownych dokumentów nie zrobił tego, co uniemożliwiło dalszą likwidację szkody. Pismem z dnia 8 marca 2010 r. powód przedłożył ewidencję środków trwałych, faktury zakupu linii myjących wnosząc o pilne podjęcie likwidacji szkody. Strona pozwana w piśmie z dnia 6 kwietnia 2010 r. poinformowała, że w oparciu o przedłożony kosztorys obejmujący wykazane koszty związane z myciem budynku myjni oraz po analizie całości zebranych dokumentów zgromadzonych w aktach szkody za zasadną i uzasadnioną uznał wypłatę w kwocie 2.500,81 zł. Jednocześnie podał, że ochroną ubezpieczeniową nie został objęty plac oraz ogrodzenie. Nadto pozwana spółka wskazała, że koszty naprawy dwóch sztuk maszyn do mycia cystern zostaną uwzględnione po przedłożeniu faktur lub rachunków ich naprawy wraz z kosztorysem lub kalkulacją potwierdzającą zakres wykonanych robót.

dowód: pismo z 20.01.2010 r. wraz z potwierdzeniem nadania (k. 40-45), pismo pozwanego z 4.02.2010 r. (k. 46), pismo pełnomocnika powoda (k. 47), pismo pozwanego z 6.04.2010 r. (k. 49), zawiadomienie o przyznaniu odszkodowania z 7.04.2010 r. (k. 50)

Strona powodowa teren firmy (plac i budynki) oczyściła z naniesionego przez powódź mułu i zanieczyszczeń przy pomocy własnych pracowników oraz firmy zewnętrznej, co nie zostało ujęte w fakturach, ani też w innych dokumentach.

W dniu 25 stycznia 2010 r. powód dokonał na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej zakupu wraz montażem wytwornicy pary za kwotę 117.120 zł brutto, co zostało udokumentowane wystawieniem faktury VAT nr (...). Nadto powód dokonał zakupu części do uszkodzonych maszyn od firmy (...)r.l., co zostało udokumentowane fakturą nr (...) z dnia 7 czerwca 2011 r. na kwotę 45.259,20 euro. Powyższe faktury strona powodowa przedłożyła pozwanemu w toku likwidacji szkody.

dowód: faktura VAT nr (...) z 25.01.2010 r. wraz z protokołem odbioru technicznego, (k. 51, 52), faktura nr (...) z 7.06.2011 r., (k. 357, 630-631), zeznania świadka K. W., zeznania słuchanego w charakterze strony powodowej A. W. (nagranie rozprawy z 7 listopada 2012 r.), zeznania świadka K. W. (złożone na rozprawie w dniu 02 czerwca 2015 r. k. 758-759), zeznania strony powodowej D. W. (złożone na rozprawie w dniu 02 czerwca 2015 r. k. 759)

Na dzień zdarzenia, tj. powodzi będącej przedmiotem niniejszego procesu, w ewidencji środków trwałych powodowej spółki ujęty był budynek myjni samochodowej wraz z placem utwardzonym i kanalizacją obejmującą teren działki o nr ewid. (...) Utwardzony plac był objęty ubezpieczeniem jako urządzenie użytkowe obsługujące budowle, w których była prowadzona działalność gospodarcza przez powoda.

dowód: częściowo opinia biegłego sądowego S. M. wraz z załącznikami (k. 395-407, 408-444), nagranie rozprawy z dnia 17.04.2013 r.; lista środków trwałych powoda (k. 55-56), OWU (k. 93-116)

Wartość księgową uszkodzonych linii myjących powoda na dzień 25 grudnia 2010 r. wynosiła 125.806,48 zł. Udział kosztowy naprawy linii do wartości księgowej stanowi 62%, co oznacza, że udział ten kwalifikuje urządzenia powoda do naprawy lub remontu. Z uwagi na okoliczność, iż aktualnie maszyny i urządzenia powoda zostały zamienione na nowe, brak maszyn i urządzeń uniemożliwia ocenę techniczną stopnia przydatności, tym samym uniemożliwia wycenę odtworzeniową lub rynkową.

dowód: opinia biegłego sądowego B. B. (k. 645-653), opinia uzupełniania ww. biegłego (k. 686-688), ustne wyjaśnienia biegłego złożone na rozprawie w dniu 23 września 2014 r. (k. 700)

Wysokość szkody w budynkach i budowlach powoda w związku z ich zalaniem wynosi 5.949,47 zł.

dowód: opinia biegłego sądowego J. K. (k. 714-717), opinia uzupełniania ww. biegłego (k. 732-733), ustne wyjaśnienia biegłego złożone na rozprawie w dniu 28 kwietnia 2015 r. (k. 750752)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów powołanych w toku ustaleń faktycznych w zakresie odzwierciedlonym w tych ustaleniach, uznając dowody te za wiarygodne jako tworzące spójną i logiczną całość.

Za wiarygodne Sąd uznał dowody z dokumentów przedłożonych przez strony. W ocenie Sądu są one rzetelne, zgodne z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

Sąd dał wiarę w całości zeznaniom świadka K. W. oraz powoda (w imieniu którego zeznawali wspólnicy spółki) w zakresie jak dokonane ustalenia faktyczne, uznając je za rzetelne, zgodne z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

Sąd częściowo dał wiarę opinii biegłego S. M. uwzględniając, że została ona sporządzona przez osobę kompetentną, posiadającą wiedzę oraz doświadczenie zawodowe w danej dziedzinie. Sąd uznał jednak, że twierdzenia ww. biegłego w zakresie okoliczności iż ponieważ obie myjnie posadowione są na jednej działce, a jedna myjnia nie jest ujęta w ewidencji środków trwałych, to do jednej myjni należy zaliczyć plac o powierzchni 429,54 m², a do drugiej plac o powierzchni 1086,11 m², nie są do przyjęcia w świetle materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie.

Opinię techniczną M. C. Sąd potraktował jako stanowisko strony w procesie. Opinia biegłego jest odrębnym i odmiennym w charakterze dowodem od opinii prywatnej sporządzonej na zlecenie strony przed procesem. Opinia prywatna nawet gdy jest sporządzana przez osobę pełniącą funkcję biegłego, winna być traktowana jako stanowisko strony w procesie, ewentualnie dowód z dokumentu prywatnego, to jest na okoliczność – wskazaną treścią art. 245 k.c. – tj. iż osoba, która dokument podpisała złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie.

Za w pełni wiarygodną Sąd uznał opinię biegłego B. B., uzupełnianą i wyjaśnianą ustanie na rozprawie a także opinię biegłego sądowego J. K., która również była uzupełniana i wyjaśniana ustnie. Wymienionym opiniom Sąd w pełni dał wiarę, ponieważ zostały one sporządzone przez osoby kompetentne, posiadającą wiedzę oraz doświadczenie zawodowe w danej dziedzinie.

Sąd zważył, co następuje:

Ostatecznie precyzując żądanie powód na rozprawie w dniu 20 lutego 2014 r. wskazał, że domaga się zapłaty kwoty 119.191,00 zł, na którą to kwotę składają się koszty nabycia części jednej z linii myjących o wartości 100.663,80 zł i koszt naprawy budynków, w tym placu w wysokości 18.526,44 zł.

W sprawie bezsporny był fakt, że poprzednika prawnego powoda łączyła z pozwanym umowa ubezpieczenia (...) zawarta na okres od dnia 8 grudnia 2008 r. do dnia 7 grudnia 2009 r., potwierdzona polisą seria (...) z dnia 7 grudnia 2008 r. Nie było sporu także co do tego, iż ww. umowa dotyczyła mienia, w oparciu o które powód prowadził działalność gospodarczą, a nadto, że w okresie ubezpieczenia miało miejsce zdarzenie objęte ubezpieczeniem, w wyniku którego doszło do szkody w mieniu powoda.

Zgodnie natomiast z dyspozycją art. 805§1 k.c. przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę. W myśl art. 805 § 2 pkt.1 k.c. świadczenie ubezpieczyciela polega w szczególności na zapłacie przy ubezpieczeniu majątkowym określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do żądania w zakresie kosztów naprawy budynków, w tym placu, wskazać należy, iż z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, że utwardzony plac był objęty ubezpieczeniem jako urządzenie użytkowe obsługujące budowle, w których była prowadzona działalność gospodarcza przez powoda. W celu ustalenia wysokości szkody w ww. zakresie Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłego sądowego. Po dokonaniu szczegółowej analizy biegły wyliczył, że wysokość szkody w budynkach i budowlach powoda w związku z ich zalaniem wynosi 5.949,47 zł. Biegły, dołączając kosztorys, wyjaśnił przy tym szczegółowo sposób i metodologię wyliczenia tej szkody a także przedstawił szczegółowe wyjaśnienie dlaczego ekspertyza prywatna sporządzona przez rzeczoznawcę A. C. nie zasługuje na uwzględnienie. Sąd nie znalazł żadnych powodów, by podważyć przydatność opinii i kosztorysu biegłego dla rozstrzygnięcia sprawy. Tym samym należało ocenić, iż opinia ta jest profesjonalna, rzetelna i wiarygodna, a przez to daje podstawę do poczynienia stanowczych ustaleń w zakresie kosztów przywrócenia budynku i budowli powoda do stanu poprzedniego.

Pozwany wypłacił powodowi kwotę 2.500,81 zł tytułem ręcznego mycia budynku myjni. Wobec powyższego uznać należy, że różnica między wysokością szkody w budynkach i budowlach powoda - 5.949,47 zł a wypłaconym z tego tytułu odszkodowaniem - 2.500,81 zł wynosi 3.448,66 zł i stanowi uzupełniające odszkodowanie podlegające zasądzeniu na rzecz powoda z tytułu szkody w budynkach i budowlach.

Odnosząc się do szkody w maszynach i urządzeniach służących powodowi do prowadzenia działalności gospodarczej, wskazać należy, iż w tym zakresie powód zrezygnował z części roszczenia ostatecznie żądając kwoty 100.663,80 zł tytułem kosztów nabycia części jednej z linii myjących. W tym zakresie w ślad za stanowiskiem wyrażonym w sprawie przez Sąd Apelacyjny, uznać należy, że w sytuacji gdy urządzenia nie nadają się do naprawy powództwo winno być uwzględnione do wysokości kosztów naprawy uszkodzonych urządzeń na skutek powodzi. Mając powyższe na uwadze

Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego, który wskazał, że nie jest możliwe ustalenie wartości urządzeń powoda inną metodą niż metoda księgową. Biegły wskazał szczegółowo w jaki sposób dokonał obliczeń i jakie parametry i czynniki wziął pod uwagę. Zdaniem Sądu Okręgowego w czasie, w którym można było dokładnie ustalić koszt naprawy urządzeń powoda, pozwany ubezpieczyciel ani o to nie wnioskował ani też nie zabiegał - mimo, iż dysponował wtedy kosztorysem naprawy- uznając, że odszkodowanie nie należy się co do zasady. Na dzień dzisiejszy, po tylu latach od zdarzenia, kiedy urządzenia i maszyny powoda będące przedmiotem sporu już w zasadzie nie istnieją, trudno wymagać aby strona powodowa wykazała, że w roku 2009 nadawały się one do naprawy. Powyższego nie da się w chwili obecnej stwierdzić, co zostało potwierdzone opinią biegłego.

Rozważając zasadność żądania strony powodowej w zakresie zwrotu kwoty wydatkowanej na zakup nowych elementów wyposażenia myjni, wskazać należy, że w tym zakresie Sąd Okręgowy kierował się całokształtem materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie a także wytycznymi Sądu Apelacyjnego.

Zgodnie z art. 386 § 6 kpc ocena prawna i wskazania co do dalszego postępowania wyrażone w uzasadnieniu wyroku sądu II instancji wiążą zarówno sąd, któremu sprawa została przekazana, jak i sąd II instancji przy ponownym rozpoznaniu sprawy. Nie dotyczy to jednak wypadku, gdy nastąpiła zmiana stanu prawnego. Moc wiążąca określona w komentowanym przepisie ustaje nie tylko wówczas, gdy następuje zmiana stanu prawnego, ale także gdy dojdzie do zmiany okoliczności faktycznych, na podstawie których sąd II instancji dokonał swojej oceny prawnej i udzielił wskazań co do dalszego postępowania (tak SN w wyroku z 9 października 2009 r., IV CSK 157/09, LexPolonica nr 2302400). W przedmiotowej sprawie taka sytuacja nie miała miejsca. Podkreślenia wymaga, że jeśli ocena prawna i wskazania co do dalszego postępowania dokonane przez sąd II instancji pozostają wiążące, nie mogą być podważane nawet przy istnieniu poważnych wątpliwości co do ich prawidłowości tak przez sąd I instancji, jak i przez ponownie rozpoznający sprawę sąd apelacyjny (zob. na ten temat postanowienia SN: z 22 października 2009 r., III CZP 75/09, LexPolonica nr 2088195, Biul. SN 2009, nr 10; z 8 maja 2007 r., II UZP 1/07, LexPolonica nr 1383334, OSNP 2008, nr 3-4, poz. 48, oraz wyroki SN: z 25 marca 2004 r., III CK 335/02, Lex nr 585801; z 13 grudnia 1999 r., I CKN 175/99, LexPolonica nr 390901).

Mając na uwadze powyższe oraz wytyczne Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy uznał, że stronie powodowej należy się zwrot kwoty wydatkowanej na zakup nowych elementów wyposażenia myjni.

W tym punkcie wskazać należy, iż strona pozwana nie wносиła zarzutów co do kwot, które powód wydatkował na zakup nowych urządzeń i nie kwestionowała przedłożonych przez niego faktur. Sąd Okręgowy uznał więc, iż w świetle łączącej strony umowy ubezpieczenia kwota 100.663,80 zł tytułem kosztów nabycia części powodowi się należy.

Zsumowanie ww. kwoty 100.663,80 zł z kwotą 3.448,66 zł i stanowiącą uzupełniające odszkodowanie podlegające zasądzeniu na rzecz powoda z tytułu szkody w budynkach i budowlach i daje sumę 104.112,46 zł. Wobec braku żądania odsetkowego Sąd Okręgowy zasądził w punkcie I orzeczenia od pozwanego na rzecz powoda wyłącznie ww. kwotę 104.112,46 zł.

Wobec okoliczności, iż w toku procesu strona powodowa zmodyfikowała roszczenie, bez wskazania przyczyn dla powyższego, w punkcie II Sąd orzekł o oddaleniu powództwa w pozostałej części.

Orzekając w punkcie III wyroku o kosztach postępowania, Sąd oparł się o regulację art. 100 k.p.c., który stanowi, iż w razie tylko częściowego uwzględnienia żądań koszty procesu będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. W tym względzie strony procesu powinny ponieść jego koszty w takim stopniu, w jakim przegrały sprawę. Koszty strony powodowej to kwota 23.595,66 zł. Na koszty powoda składają się opłata od pozwu w kwocie 9.499,00 zł, koszty biegłego tłumacza w kwocie 282,90 zł, opłata od apelacji w kwocie 5.960,00 zł, koszty biegłego tłumacza w kwocie 56,58 zł, koszty biegłego w kwocie 487,50 zł oraz w kwocie 992,68 zł, opłata skarbową w kwocie 17, koszty zastępstwa procesowego za I instancję w kwocie 3.600,00 zł oraz koszty zastępstwa procesowego za II instancję w kwocie 2.700,00 zł. Łączna kwota kosztów powoda to 23.595,66 zł.

Powód utrzymał się ze swoim roszczeniem w 54,80%, co w odniesieniu do ww. kwoty daje sumę 12.930,42 zł. Koszty strony pozwanej to kwota 7.670,38 zł (3.582,88 zł koszty biegłego , kwota 487,50 zł koszty biegłego oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 zł) przy czym pozwany utrzymał się ze swoim roszczeniem w 45,20 %, co w odniesieniu do ww. kwoty daje sumę 3.467,01 zł. Różnica pomiędzy kwotą 12.930,42 zł a 3.467,01 zł to suma 9.463,41 zł, i tą właśnie sumę pozwany powinien zwrócić powodowi tytułem kosztów procesu.